

Ελληνική Δημοκρατία
**Εθνική Επιτροπή
Βιοηθικής & Τεχνοηθικής**

NEWSLETTER #7 – ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2026

Ηλεκτρονική Επιμέλεια: Τάκης Βιδάλης, Κωνσταντίνος Λαμπρόπουλος, Μελίνα Βουργίδη

**Εκπαιδευτικά σεμινάρια «Ιατρικές Πράξεις: Νομικά και Ηθικά
Ζητήματα – Σύγχρονα Θέματα Βιοηθικής VIII»**

Η Εθνική Επιτροπή Βιοηθικής και Τεχνοηθικής και το Εργαστήριο Μελέτης Ιατρικού Δικαίου και Βιοηθικής της Νομικής Σχολής του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης προσφέρουν για 8^η χρονιά μια εξαιρετική ευκαιρία γνωριμίας με το αντικείμενο της σύγχρονης Βιοηθικής και της Τεχνοηθικής.

Ο εκπαιδευτικός κύκλος σεμιναρίων περιλαμβάνει 12 εισηγήσεις που θα πραγματοποιηθούν αποκλειστικά εξ αποστάσεως με χρήση zoom **από 26/02/2026 έως 28/05/2026**, κάθε Πέμπτη 17:00-19:00.

Το πρόγραμμα θα καλύψει ένα εύρος επίκαιρων θεμάτων όπως:

- Δημοκρατία, πολίτες και σύστημα υγείας
- Ethical criteria of resource allocation in healthcare
- The problem of abortion rights in the light of the case law of the Supreme Court of United States (a return to the past?)
- Συνθετική βιολογία, τεχνητή νοημοσύνη και βιοηθικά ζητήματα στη μεταγονιδιατική εποχή
- Νέες μορφές οικογένειας: Η ψυχολογική παράμετρος
- Η πρόσβαση των ασθενών σε καινοτόμες ή/και πειραματικές θεραπείες
- Αρχές ερευνητικής ακεραιότητας
- Συναίνεση για την επιχείρηση ιατρικών πράξεων σε δικαιοπρακτικά ανίκανους ενήλικους
- Τεχνητή νοημοσύνη και γνωσιακή έκπτωση
- Ιατρική ποινική ευθύνη
- Τεχνητή νοημοσύνη και δημοκρατία
- Πληρεξούσιοι υγείας – αποφάσεις στο τέλος της ζωής

Κόστος συμμετοχής: 100 €.

Η γνώση της αγγλικής γλώσσας κρίνεται απαραίτητη για την παρακολούθηση, καθώς θα υπάρχουν εισηγητές από το εξωτερικό.

Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να δηλώσουν την πρόθεση συμμετοχής τους στην ηλεκτρονική φόρμα προεγγραφής [εδώ](#).

Griefbots: η ψηφιακή μεταθανάτια ζωή είναι εδώ

Μια νέα μορφή διάδρασης αναδύεται τα τελευταία χρόνια ανάμεσα σε ανθρώπους που είτε έχουν βιώσει την απώλεια ενός αγαπημένου προσώπου είτε, υπό το βάρος της πιθανής μελλοντικής απώλειας, προσπαθούν να διαχειριστούν το συναίσθημα του πένθους. Η διαχείριση αυτή επιχειρείται μέσω της επικοινωνίας με ψηφιακά ολογράμματα των θανόντων.

Ο λόγος γίνεται για τα griefbots, τα ψηφιακά προγράμματα που μιμούνται την προσωπικότητα και το στυλ επικοινωνίας του ατόμου που έχει φύγει από τη ζωή. Οι ενδιαφερόμενοι τροφοδοτούν τις αντίστοιχες πλατφόρμες με δεδομένα, όπως ηχογραφήσεις, γραπτά μηνύματα και εικόνες βάσει των οποίων οποία τα συστήματα εκπαιδεύονται, αποκτώντας ανθρωπομορφικά χαρακτηριστικά και αντιδράσεις.

Σύμφωνα με τους δημιουργούς τους, σκοπός των griefbots είναι να βοηθήσουν τους χρήστες να ξεπεράσουν ταχύτερα τη φάση της έντονης πένθιμης φόρτισης και να επανέλθουν στην καθημερινότητά τους, νιώθοντας συναισθηματικά πιο πλήρεις και καθησυχασμένοι. Ωστόσο, επιστήμονες θεωρούν ότι όσο πιο πειστική είναι η αναπαράσταση του αποθανόντος προσώπου, τόσο αυξάνεται η συναισθηματική προσκόλληση των χρηστών στην ψηφιακή οντότητα. Το φαινόμενο αυτό εγείρει σοβαρές ανησυχίες σχετικά με την πιθανή αναστολή ή παρεμπόδιση της φυσιολογικής εξέλιξης της διαδικασίας του πένθους.

Η αξιόπιστη έρευνα για τα οφέλη και τους κινδύνους αυτής της τεχνολογίας είναι ελάχιστη. Η αντιμετώπιση αυτού του κενού μπορεί να επιτευχθεί με τη συγκρότηση ενός ειδικού σώματος επιστημόνων ηθικής και κλινικής έρευνας με στόχο τη θέσπιση μηχανισμών προστασίας για τη χάραξη πολιτικής απέναντι στη χρήση της.

Κατερίνα Βασιλείου, ασκούμενη στην ΕΕΒΤ

Πηγή: [nature.com](https://www.nature.com)

Ανεπαρκής φροντίδα μετά από αισθητικές επεμβάσεις

Σημαντικός αριθμός αγωγών έχει κατατεθεί τα τελευταία έτη στις ΗΠΑ για ιατρικά σφάλματα σε βάρος ιδιωτικών εταιρειών που υπόσχονται φθηνές, γρήγορες, και προσβάσιμες αισθητικές επεμβάσεις, χωρίς όμως να αναλαμβάνουν και την ευθύνη της αποθεραπείας του ασθενούς. Η αύξηση της δημοτικότητας της αισθητικής χειρουργικής είναι αδιαμφισβήτητη παγκοσμίως, με αλυσίδες ιδιωτικών ιατρείων να διαφημίζουν επεμβάσεις με διάρκεια μόλις λίγων ωρών, ικανές να αλλάξουν ριζικά το πρόσωπο και το σώμα των ενδιαφερομένων, όπως το δημοφιλές «tommy makeover» που απευθύνεται σε νέες μητέρες, χωρίς

όμως να διαθέτουν τα κατάλληλα μέσα και το εξειδικευμένο προσωπικό να

αντιμετωπίσουν την υποτροπή της επέμβασης. Συχνό είναι το φαινόμενο του «τουρισμού για πλαστική χειρουργική», με δημοφιλή προορισμό και τη χώρα μας, με κλινικές να χειρουργούν ασθενείς από το εξωτερικό, οι οποίοι υποχρεούνται να αναρρώσουν σε δωμάτια ξενοδοχείων ή ιδιωτικά «σπίτια αποκατάστασης», χωρίς την επίβλεψη ειδικού. Λόγω έλλειψης υποδομών, αλλά και εξειδικευμένων ιατρών, τα συμπτώματα των επιπλοκών στην επέμβαση αγνοούνται από το προσωπικό ως αμελητέα ή φυσιολογικά, με αποτέλεσμα τέσσερις ασθενείς να έχουν καταλήξει τα τελευταία τρία χρόνια στις ΗΠΑ μετά από επεμβάσεις ρουτίνας σε γνωστές αλυσίδες ιδιωτικών ιατρείων.

Μυρτώ Παγοροπούλου, ασκούμενη στην ΕΕΒΤ

Πηγή: kffhealthnews.org

Το ζήτημα της αλήθειας στην εποχή των εικόνων και των ψευδαισθήσεων

Η ΤΝ αλλάζει ριζικά τον τρόπο που αντιλαμβανόμαστε την πραγματικότητα και την αλήθεια σε μια εποχή όπου εικόνες, βίντεο και ακόμα και γεγονότα μπορούν να παραχθούν από αλγορίθμους. Η εμπιστοσύνη που είχαμε παλιότερα στην οπτική απόδειξη ως αδιαμφισβήτητο τεκμήριο έχει πλέον καταρριφθεί. Η κατάσταση αυτή μπορεί να χαρακτηριστεί ως *μη κοινή πραγματικότητα* (no shared reality) αποτελώντας κίνδυνο για την κοινωνική συνοχή και τη δημοκρατία.

Η ΤΝ, από απλό εργαλείο υποβοήθησης, έχει μετεξελιχθεί σε καθοριστικό παράγοντα διαμόρφωσης του ψηφιακού λόγου, σηματοδοτώντας ένα κρίσιμο σημείο καμπής για την ανθρώπινη κοινωνία. Απέναντι σε αυτή τη νέα πραγματικότητα, η απάντηση είναι η καλλιέργεια δεξιοτήτων όπως η κριτική σκέψη, ο ψηφιακός γραμματισμός και η ικανότητα αμφισβήτησης της οπτικής πληροφορίας, αναγνωρίζοντας παράλληλα την περατότητα της ΤΝ μέσα από τις αστοχίες και τις δυσλειτουργίες της.

Ωστόσο, όταν η ΤΝ χρησιμοποιείται με σύνεση και ως υποστηρικτικό εργαλείο εντοπισμού μοτίβων ψευδών στοιχείων και πληροφοριών, αποτελεί αναντικατάστατο όπλο στη μάχη της αναζήτησης της αλήθειας· του θεμέλιου λίθου της δημοκρατικής κοινωνίας.

Κατερίνα Βασιλείου, ασκούμενη στην ΕΕΒΤ

Πηγή: ars.electronica.art

Εξωδικαστικός συμβιβασμός των Google και Character.AI μετά από αυτοκτονία εφήβου

Σε εξωδικαστικό συμβιβασμό κατέληξαν πέντε εκ των αγωγών που εκκρεμούν σε βάρος των εταιρειών Google και Character.AI, οι οποίες φέρονται ως υπεύθυνες για τη βαριά ψυχική και σωματική βλάβη εφήβων που χρησιμοποιούσαν από το 2023 την πλατφόρμα. Χρησιμοποιώντας παραγωγική τεχνητή νοημοσύνη, ώστε οι χρήστες της να συνομιλούν με θεματικά chatbots

εμπνευσμένα από φανταστικούς χαρακτήρες ή και υπαρκτά πρόσωπα, η εταιρεία Character.AI φέρεται πως προκάλεσε την αυτοκτονία τουλάχιστον δύο εφήβων, μεταξύ των οποίων του δεκατετράχρονου Sewell Setzer III. Η μητέρα του, Megan Garcia, άσκησε αγωγή σε βάρος της πλατφόρμας, όταν ανακάλυψε ότι στη τελευταία του συνομιλία εκμυστηρεύτηκε στο chatbot του, έναν φανταστικό χαρακτήρα από τη σειρά Game of Thrones, την επιθυμία του να βάλει τέλος στη ζωή του, με το chatbot να τον παροτρύνει προς τούτο. Έκτοτε, η εταιρεία έχει κατηγορηθεί για την παράλειψή της να ελέγξει το περιεχόμενο των συνομιλιών, θέτοντας χιλιάδες εφήβους και παιδιά σε κίνδυνο αυτοτραυματισμού, σεξουαλικής παρενόχλησης, κοινωνικής απομόνωσης, αλλά και κατάθλιψης, άγχους και ψύχωσης προκαλούμενης από τη TN (AI psychosis). Η εταιρεία, από τον Νοέμβριο 2025, απαγόρευσε την πρόσβαση των ανηλίκων, οι οποίοι αντιστοιχούν περίπου στο 10% των χρηστών, στην πλατφόρμα Character.AI και δεσμεύτηκε να ενισχύσει τις δικλίδες ασφαλείας, ώστε να αποφευχθούν ανάλογα περιστατικά στο μέλλον.

Μυρτώ Παγοροπούλου, ασκούμενη στην ΕΕΒΤ

Πηγή: [nytimes.com](https://www.nytimes.com)

Διακοπή της λειτουργίας «ξεγυμνώματος» του Grok

Η βρετανική κυβέρνηση απαίτησε από την εταιρεία X να λάβει άμεσα μέτρα, θεωρώντας το εργαλείο TN «Grok» της εταιρείας υπεύθυνο για το ψηφιακό «ξεγύμνωμα ανθρώπων», μέσω της παραγωγής σεξουαλικοποιημένων ψευδών εικόνων (*deepfakes*), οι οποίες είναι δημόσια προσβάσιμες. Αντίστοιχα, ο επικεφαλής της εισαγγελικής αρχής της Καλιφόρνια άσκησε έρευνα για την διάδοση τέτοιου είδους *deepfakes*, συμπεριλαμβανομένων και παιδιών, παραγόμενα από το εργαλείο.

Η εταιρεία προέβη στην απενεργοποίηση αυτής της λειτουργίας από το Grok, ενώ τα συστήματά της θα μπορούν να αποκλείουν γεωγραφικά (*geoblocking*) χρήστες που επιχειρούν να δημιουργήσουν σεξουαλικοποιημένες εικόνες ατόμων, όπου αυτό απαγορεύεται. Επιπλέον, επανέλαβε ότι η επεξεργασία φωτογραφιών από το Grok θα

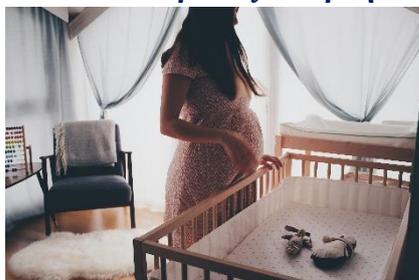
επιτρέπεται μόνο από χρήστες με συνδρομή και θα μπορούν να διωχθούν ποινικά εάν παραβιάζουν τη νομοθεσία. Τέλος, με τη NSFW (not safe for work) ρύθμιση στο Grok οι χρήστες θα μπορούν να επεξεργάζονται φωτογραφίες εικονικών ενήλικων προσώπων, επιτρέποντας τους να αφήνουν ακάλυπτο το επάνω μέρος του σώματος, σε συμφωνία με ό,τι ισχύει νομικά για τις ταινίες ενηλίκων.

Ωστόσο, τα θύματα αυτής της πρακτικής υποστηρίζουν ότι οι αλλαγές έρχονται πολύ αργά χωρίς να αναιρείται η βλάβη που έχουν ήδη υποστεί, ενώ παραμένει ασαφές το πώς θα υλοποιηθεί ο γεωεντοπισμός των παρανομούντων, δεδομένων της διάδοσης των εικονικών ιδιωτικών δικτύων (VPN) που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την παράκαμψή του.

Κατερίνα Βασιλείου, ασκούμενη στην ΕΕΒΤ

Πηγή: [bbc.com](https://www.bbc.com)

Ιατρικώς Υποβοηθούμενη Αναπαραγωγή και η ζωή μετά τα 40

Έδαφος κερδίζει συνεχώς στις ΗΠΑ η ΙΥΑ στις γυναίκες άνω των σαράντα ετών οι οποίες αποφασίζουν να γίνουν μητέρες χωρίς σύντροφο, αποκτώντας το ανδρικό γενετικό υλικό από τράπεζες σπέρματος. Κατά τις τελευταίες δεκαετίες, όλο και περισσότερες γυναίκες επιδιώκουν πτυχία ανωτάτης εκπαίδευσης και φιλοδοξούν επαγγελματική

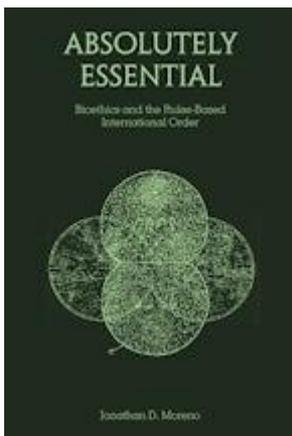
επιτυχία και οικονομική ανεξαρτησία πριν επιλέξουν την μητρότητα, με στατιστικά να αποκαλύπτουν πως το 44% των γυναικών στις Ηνωμένες Πολιτείες δεν βρίσκεται σε ρομαντική σχέση, ενώ το ποσοστό αυξάνεται όταν διαθέτουν πανεπιστημιακή μόρφωση. Η εξωσωματική γονιμοποίηση είναι για πολλές εξ αυτών μονόδρομος, είτε λόγω απουσίας συντρόφου είτε λόγω υπογονιμότητας, με τις γέννες χάρη σε ΙΥΑ να έχουν αυξηθεί κατά 50% τα τελευταία δέκα χρόνια, αγγίζοντας τις 100.000 τον χρόνο. Παρόλα αυτά, η επιλογή της ΙΥΑ δεν αποτελεί λύση για όλες τις επίδοξες μητέρες, κυρίως λόγω του σημαντικού κόστους και του υψηλού ποσοστού αποτυχίας της επέμβασης, με αποτέλεσμα οι περισσότερες γυναίκες που την επιλέγουν να προέρχονται από ανώτερες κοινωνικο-οικονομικές τάξεις. Σύμφωνα με μαρτυρίες των ίδιων, η ανατροφή των παιδιών σε μονογονεϊκή οικογένεια έχει τις αναμενόμενες δυσκολίες, ιδιαίτερα όταν αυτά δέχονται ερωτήσεις για τη δομή της οικογένειάς τους και την «απουσία» του πατέρα τους, κάτι το οποίο μαθαίνουν να αντιμετωπίζουν από νεαρή ηλικία.

Μυρτώ Παγοροπούλου, ασκούμενη στην ΕΕΒΤ

Πηγή: [npr.org](https://www.npr.org)

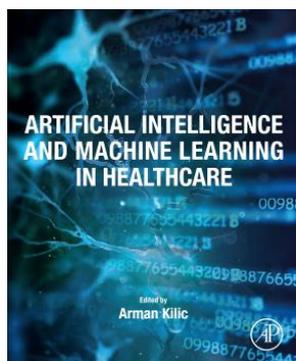
Διεθνείς Εκδόσεις

Jonathan D. Moreno, *Absolutely Essential: Bioethics and the Rules-Based International Order*, The MIT Press, 2025 ([σύνδεσμος](#))

Στο *Absolutely Essential*, ο Jonathan Moreno διερευνά τον τομέα της βιοηθικής ως δημιουργήμα και βασικό στοιχείο της μεταπολεμικής, βασισμένης σε κανόνες, τάξης. Σύμφωνα με αυτήν την τάξη, οι διεθνείς σχέσεις πρέπει να οργανώνονται με βάση τις αρχές των ανοιχτών αγορών, της φιλελεύθερης δημοκρατίας και των πολύπλευρων οργανισμών. Βασισμένο στις τέσσερις δεκαετίες εμπειρίας του συγγραφέα στον τομέα, το βιβλίο εγείρει βασικά ερωτήματα σχετικά με το μέλλον της βιοηθικής σε μια αλλαγμένη παγκόσμια τάξη, ενώ παράλληλα διατυπώνει θεωρίες για νέους τρόπους σκέψης για τη βιοηθική μετά την πανδημία COVID-19 και την αναδιάταξη των παγκόσμιων συμμαχιών. Για τους βιοηθικούς, αυτό το βιβλίο θα θέσει το πεδίο υπό ένα καινούριο φως, ενώ οι αναγνώστες που δεν είναι εξοικειωμένοι με τη βιοηθική θα αντιληφθούν ότι αυτός ο φαινομενικά εσωτερικός τομέας είναι στην πραγματικότητα μια παραδειγματική δημιουργία του παγκόσμιου συστήματος που τώρα υφίσταται σαρωτικές αλλαγές.

Arman Kilic (ed.), *Artificial Intelligence and Machine Learning in Healthcare*, Academic Press, 2025 ([σύνδεσμος](#))

Το βιβλίο εξετάζει τις δυνατότητες των πρωτοποριακών τεχνολογιών στην παροχή φροντίδας. Πολλά έχουν ειπωθεί για το πώς η τεχνητή νοημοσύνη και η μηχανική μάθηση μπορούν να βελτιώσουν την υγειονομική περίθαλψη, ωστόσο, εξακολουθούν να υπάρχουν πολλές αμφιβολίες και ανησυχίες μεταξύ των επαγγελματιών υγείας, οι οποίες εξετάζονται σε αυτό το βιβλίο. Οι ενότητες καλύπτουν την ιστορία και την επισκόπηση της ΤΝ και της μηχανικής μάθησης, διακρίνοντας μεταξύ εποπτευόμενης, μη εποπτευόμενης και βαθιάς μάθησης, τις εφαρμογές της ΤΝ και της μηχανικής μάθησης στην υγειονομική περίθαλψη, το κοινό μέλλον της υγειονομικής περίθαλψης και της ΤΝ, τις προκλήσεις που συνοδεύουν την υιοθέτηση της ΤΝ στην υγειονομική περίθαλψη, καθώς και τις ηθικές και νομικές διαδικασίες υλοποίησης. Αυτό το βιβλίο αποτελεί πολύτιμο πόρο για βιοπληροφορικούς, κλινικούς ιατρούς, μεταπτυχιακούς φοιτητές και πολλά μέρη του πεδίου της βιοϊατρικής που χρειάζεται να ενημερωθούν για τον επαναστατικό ρόλο της ΤΝ και της μηχανικής Μάθησης στην υγειονομική περίθαλψη.

Συνέδρια / Εκδηλώσεις

- **Διεθνές Συνέδριο «Το Δίκαιο ως Εργαλείο Ελέγχου της Αναπαραγωγής»**, 13-14 Μαρτίου 2026, Νομική Σχολή ΑΠΘ ([σύνδεσμος](#))
Το Εργαστήριο Μελέτης Ιατρικού Δικαίου & Βιοηθικής ΑΠΘ σας προσκαλεί στο Επετειακό Συνέδριο για τα 10 χρόνια του Εργαστηρίου προς τιμήν της

Ελισάβετ Συμεωνίδου-Καστανίδου, «Το δίκαιο ως εργαλείο ελέγχου της αναπαραγωγής». Το Συνέδριο θα διοργανωθεί στις 13 & 14 Μαρτίου 2026, ώρα 17.00, στην Αίθουσα Κωνσταντόπουλος (112) της Νομικής Σχολής ΑΠΘ. Μπορείτε να δηλώσετε συμμετοχή στην φόρμα που θα βρείτε [εδώ](#). Θα τηρηθεί σειρά προτεραιότητας.

- **Biobank Week Congress 2026 (#EBW26)**, 19-22 Μαΐου 2026, Πράγα ([σύνδεσμος](#))

Το διεθνές συνέδριο #EBW26 συνδιοργανώνεται από το BBMRI-ERIC (European Research Infrastructure for Biobanking and Biomolecular Resources in Health and Life Science) και το ESBB (European, African and Middle Eastern Society for Biobanking and Biopreservation) και περιλαμβάνει εκθέσεις, παρουσιάσεις και workshops. Το συνέδριο απευθύνεται σε ερευνητές, επαγγελματίες υγείας, εκπροσώπους της βιομηχανίας και ρυθμιστικών αρχών, και έχει ως στόχο τη συνεργασία, την καινοτομία και την ανταλλαγή γνώσεων και απόψεων πάνω στο πεδίο των βιοτραπεζών.

- **Digital Commons: Infrastructures, Design & the Ethics of Autonomy**, 8-10 Οκτωβρίου 2026, Αθήνα ([σύνδεσμος](#))

Το διεπιστημονικό αυτό διεθνές συνέδριο συνδιοργανώνεται από το Τμήμα Κοινωνικής Ανθρωπολογίας του Παντείου Πανεπιστημίου και το Ινστιτούτο Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών του Εθνικού Κέντρου Έρευνας «Δημόκριτος». Το συνέδριο απευθύνει πρόσκληση για την υποβολή εισηγήσεων και προτάσεων για πάνελ που διερευνούν κριτικά τα ψηφιακά κοινά (digital commons) όχι ως προκαθορισμένες πλατφόρμες ή τεχνικές λύσεις, αλλά ως διαρκείς, πλαισιοθετημένες πρακτικές αυτονομίας, πρόσβασης και συλλογικής φροντίδας.

Βρείτε μας στο διαδίκτυο

Εθνική Επιτροπή Βιοηθικής & Τεχνηθικής

Νεοφύτου Βάμβα 6, Τ.Κ. 10674, Αθήνα

Τηλ: + 30 210 88 47 700

Email: secretariat@bioethics.gr

© 2026 Εθνική Επιτροπή Βιοηθικής και Τεχνηθικής

Μπορείτε να απεγγραφείτε από την λίστα παραληπτών [εδώ](#).

Για την Πολιτική Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων και Απορρήτου πατήστε [εδώ](#).

Για να προωθήσετε αυτό το μήνυμα, μην χρησιμοποιήσετε το κουμπί προώθησης της εφαρμογής email σας, γιατί αυτό το μήνυμα δημιουργήθηκε ειδικά για εσάς. Αντίθετα, χρησιμοποιήστε τη [σελίδα προώθησης](#) στο σύστημα ενημερωτικών δελτίων μας. Για να αλλάξετε τα στοιχεία σας και να επιλέξετε σε ποιες λίστες θα εγγραφείτε, επισκεφτείτε την προσωπική σας [σελίδα προτιμήσεων](#).